

Vraag nr. 102
van 12 maart 2003
van mevrouw RIA VAN DEN HEUVEL

Samenstelling gecoro's – Klachtenbehandeling

In Kontich werd door een gemeenteraadslid op 22 oktober 2002 klacht ingediend over de samenstelling van de gecoro, zowel bij gouverneur Paulus als bij minister Van Grembergen. Het raadslid meent verschillende onregelmatigheden vast te stellen, waardoor het decreet op de ruimtelijke ordening niet wordt nageleefd. Bovendien stelt hij dat ook de Nieuwe Gemeentewet en het gemeentelijk reglement van orde niet werden nageleefd. De vastgestelde onregelmatigheden vindt de minister als **bijlage**.

Sinds de recente wijziging op 3 juli 2002 van het decreet van 28 april 1993 houdende het administratief toezicht op de gemeenten, moeten klagers heel stipt en regelmatig op de hoogte worden gehouden van de afhandeling van hun klacht. Dat gebeurt blijkbaar ook, de klager wordt stipt op de hoogte gehouden van wie zich met zijn dossier zal bezighouden.

Zo verneemt hij dat "Vermits het stedenbouwdecreet van 18 mei 1999 voor de benoeming van de leden van de Gecoro een bijzonder administratief toezicht voorziet, nl. advies van de bestendige deputatie en goedkeuring van het benoemingsbesluit door de Vlaamse regering, speelt het algemeen administratief toezicht hier niet en is het niet de gouverneur of minister Van Grembergen die over de klacht moet oordelen, maar de Vlaamse minister bevoegd voor ruimtelijke ordening" (art. 9 § 3).

Op 30 oktober 2002 ontvangt klager een ontvangstmelding van zijn klacht door het provinciebestuur Antwerpen, dienst Ruimtelijke Planning en Mobiliteit, maar ook het bericht dat de deputatie slechts over 14 dagen na ontvangst van het dossier beschikt om advies bij de Vlaamse regering uit te brengen én dat ze nog geen gemeentelijk dossier hebben.

Dezelfde dienst Ruimtelijke Planning en Mobiliteit schrijft de klager opnieuw aan op 20 november 2002 met de dubbele mededeling dat het provinciebestuur het gemeentelijke dossier op 4 november 2002 heeft ontvangen en dat de bestendige deputatie, die dus enkel over 14 dagen vanaf de ontvangst van het dossier beschikt om advies bij de Vlaamse regering uit te brengen, de benoeming van de commissie niet binnen de termijn heeft onderzocht en

de Vlaamse regering dan ook geen advies heeft bezorgd.

Nog is de ... niet afgelopen. Op 25 november 2002 volgt de mededeling door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Juridische Aangelegenheden en Verkiezingen, dat ... de klacht is doorgezonden naar gouverneur Paulus in het kader van het administratief toezicht, maar ook dat de klacht, voor advies en eventueel passend gevolg, naar de afdeling Ruimtelijke Planning bij het departement Leefmilieu en Infrastructuur in Brussel werd gezonden.

Op 28 november 2002 krijgt klager een mededeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Binnenlandse Aangelegenheden Antwerpen, dat minister Van Grembergen hun meedeelde dat een klacht over de samenstelling van de gecoro in Kontich is ingediend, en dat zij bij het gemeentebestuur gevraagd hebben het volledige dossier over te zenden.

Op 6 januari 2003 volgt nog een mededeling door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Binnenlandse Aangelegenheden Antwerpen, dat zij het gemeentedossier hebben doorgezonden naar minister Van Grembergen én dat het minister Van Mechelen is die in het kader van het bijzonder administratief toezicht over de klacht moet oordelen.

Dit verhaal is niet verzonnen, maar Vlaamse realiteit.

Vandaar volgende vragen aan de bevoegde ministers.

1. Sinds het indienen van de klacht (22 oktober 2002) zijn bijna 4 maanden verstreken, en zijn 5 brieven bij klager aangekomen, maar hij weet niet of zijn klacht al is behandeld en of de klacht aanvaard is, en door wie. Op de briefwisseling tussen de verschillende administraties hebben we geen zicht, maar vermoedelijk is ook daar een en ander uitgewisseld.

Wat is een aanvaardbare termijn voor een klachtenbehandeling ?

2. Het lijkt mij moeilijk te aanvaarden dat klachten die worden ingediend tegen de samenstelling van de gecoro die betrekking hebben op andere bepalingen dan die welke vervat zijn in het decreet op de ruimtelijke ordening, niet worden behandeld in het kader van het algemeen administratief toezicht.

Is het niet evidentier dat de minister van Binnenlandse Aangelegenheden (of de gouverneur) de klachten onderzoekt die betrekking hebben op de toepassing van de Gemeentewet of andere wetgeving, en dat de minister van Ruimtelijke Ordening de beslissing toetst aan de wettelijke bepalingen die specifiek van toepassing zijn op de samenstelling van de gecoro's ?

Volgt de minister deze redenering ? Waarom wel, waarom niet ?

Onderneemt hij stappen om dit aan te passen, of alleszins meer gecoördineerd te werken ?

3. Het decreet op de ruimtelijke ordening bevat in artikel 9 § 3 ook volgende bepaling :

"De gemeenteraad benoemt de voorzitter, de leden, de plaatsvervangers en de vaste secretaris. De benoeming wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse regering die, na advies van de Bestendige Deputatie, haar beslissing binnen 30 dagen na de betekening opstuurt naar het College van Burgemeester en Schepenen. Doet ze dat niet, dan wordt de beslissing van de gemeenteraad geacht goedgekeurd te zijn."

Deze laatste zin zou tot gevolg kunnen hebben dat, ondanks de vele inbreuken op de verschillende reglementeringen, de samenstelling van de Kontichse gecoro toch nog als regelmatig zou kunnen worden beschouwd. Tenzij de termijn wordt opgeschort indien er een klacht lopende is.

- a) Wordt de termijn opgeschort ?
- b) Is dit verhaal het verslag van een uitzonderlijke situatie of het normale verloop bij een klachtbehandeling in verband met gecoro's ?
- c) Hoeveel klachten werden ingediend tegen de samenstelling van een gecoro ?

Hoeveel klachten werden aanvaard en hoeveel gecoro's werden daardoor opnieuw en anders samengesteld ?

4. a) Wat is de stand van zaken in verband met de gecoro in Kontich ?
- b) Meent de minister dat er op ordentelijke wijze met de klacht is omgegaan en zo neen, wat kan en zal er verbeterd worden ?

5. Zijn alle gemeentelijke commissies samengesteld, waar wel, waar niet, en waarom niet ?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan de ministers Van Mechelen (vraag nr. 102) en Van Grembergen

(Bovenvermelde bijlage ligt ter inzake bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)

Antwoord

Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger weet, bepaalt het decreet ruimtelijke ordening dat de bestendige deputatie een advies uitbrengt aan de Vlaamse regering over de samenstelling van de gecoro. De Vlaamse regering moet op haar beurt binnen 15 dagen haar beslissing over de gecoro betekenen aan de gemeente, anders wordt de gecoro stilzwijgend goedgekeurd.

Wat de bevoegdheidsverdeling binnen deze procedure betreft, ligt het zwaartepunt bij de bestendige deputatie en de minister van Ruimtelijke Ordening. Zij vervullen in casu een bijzonder toezicht op basis van het decreet ruimtelijke ordening. Logischerwijze zijn het ook deze instanties die met eventuele klachten rekening houden op het ogenblik van de besluitvorming.

Deze algemene regel moet genuanceerd worden voorzover dat het bijzonder toezicht het algemene administratief toezicht niet uitschakelt. Gemeenteraadsbeslissingen over een gecoro kunnen namelijk niet enkel in strijd zijn met het decreet ruimtelijke ordening, maar ook met de Gemeentewet. Zo heb ik in West-Vlaanderen een gecoro van goedkeuring onthouden omdat de stemming erover inging tegen de bepalingen van de Gemeentewet. De meeste provincies vangen dergelijke kwesties goed op doordat de dienst Ruimtelijke Ordening contact opneemt met de dienst die instaat voor het algemeen administratief toezicht op de gemeenten, om aldus tot een gecoördineerd advies te komen. Op gewestelijk niveau zijn er sporadisch vergelijkbare contacten tussen de administratie Ruimtelijke Ordening en de administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

Binnen dit kader wil ik nog benadrukken dat de behandelingstermijn zeer kort is. Zowel de bestendige deputatie als ikzelf beschikken slechts over 15 dagen om ons standpunt kenbaar te maken. Aan gezien het betrokken advies evenals de eindbeslissing de nodige administratieve voorbereidingen vergen is een termijn van 15 dagen bijzonder kort

te noemen. Volledigheidshalve voeg ik hieraan toe dat de bestendige deputatie van Antwerpen geoordeeld heeft dat ze binnen voormeld tijdsbestek geen zinvol advies kan uitbrengen. De gecoro's uit de provincie Antwerpen worden dan ook noodgedwongen behandeld zonder een voorafgaandelijk advies van de bestendige deputatie.

Wat haar specifieke vraag betreft, kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger meedelen dat de situatie in casu zeer uitzonderlijk is. De meeste gecoro's zijn namelijk samengesteld zonder dat er klachten werden ingediend. Het relatief gering aantal klachten dat dienaangaande werd geformuleerd, kan tweeledig worden gecatalogiseerd: (1°) klachten tegen opportuniteitskeuzes van de gemeenteraad en (2°) klachten tegen schendingen van de desbetreffende bepalingen van het decreet ruimtelijke ordening of de Gemeentewet. Onder de opportuniteitskeuzes van de gemeenteraad versta ik de keuze van de gemeenteraad voor deze of gene maatschappelijke geleiding en de beoordeling en de appreciatie van de deskundigheid van de kandidaat-leden. De gemeenteraad is als benoemde instantie bevoegd én verantwoordelijk voor dergelijke keuzes. Het is voor mij noch wenselijk noch mogelijk om de opportuniteit van dergelijke keuzes te beoordelen.

De indieners van dergelijke klachten worden van dit standpunt op de hoogte gebracht. Anders is het voor klachten die gericht zijn tegen schendingen van samenstellingsregels van een gecoro. Dergelijke klachten worden getoetst aan de vigerende regelgeving en resulteren geregeld in een gedeeltelijke of een volledige niet-goedkeuring van een gecoro.

Rekening houdende met het feit dat de gecoro's voor de eerste maal werden opgericht, en dit volgens een volledig nieuwe regeling, is – zoals reeds gesteld – het aantal geformuleerde klachten m.i. relatief gering te noemen. Er werden namelijk slechts een dertigtal klachten ingediend. Met iets meer dan de helft van deze klachten werd terdege rekening gehouden in het ministerieel besluit, omdat ze betrekking hadden op een inbreuk tegen de vigerende regelgeving. Verder is het op zich erg moeilijk om een volledig beeld te krijgen van het exacte aantal klachten. Vaak is het onderscheid tussen een vraag naar informatie en een klacht niet duidelijk. Tevens werden er een aantal vragen en opmerkingen telefonisch meegedeeld. Ten slotte is het gewestelijk niveau niet altijd op de hoogte van klachten die werden ingediend bij de gemeente of bij de provincie.

In de regelgeving inzake ruimtelijke ordening zijn er geen bepalingen opgenomen die verband houden met klachten tegen de samenstelling van een gecoro. Bij ontstentenis van een formele regeling worden de klachten in ogenschouw genomen op het meest aangewezen tijdstip, met name op het ogenblik dat het dossier dat ingediend werd door de gemeente, door mijn administratie behandeld wordt. De klachten worden dus behandeld tijdens de termijn van 30 dagen die begint te lopen op het ogenblik dat de gemeente een samenstelling van een gecoro voor goedkeuring voorlegt. Betrokken werkwijze laat mij bovendien toe de klachtindieners niet enkel van antwoord te dienen, maar tevens meteen een eindbeslissing in kwestieus dossier mee te delen.

Een bijkomende reden om te wachten met de behandeling van de klachten heeft betrekking op het feit dat veel gemeenteraadsbeslissingen waartegen een klacht werd/wordt ingediend, niet voor goedkeuring worden voorgelegd. Vaak nemen gemeenten informeel contact op met mijn administratie om de draagwijdte van een klacht te kunnen inschatten. Als de klacht ernstig is, wordt de gemeenteraadsbeslissing vaak aangepast en opnieuw aan de gemeenteraad voorgelegd, voordat de gemeenteraadsbeslissing aan mij ter goedkeuring wordt voorgelegd. In deze gevallen hebben de klachten aldus de gewenste uitwerking, zonder dat ik hierbij een formele rol speel.

Een klachtbehandeling voordat een dossier op het gewestelijk niveau voor goedkeuring is ingediend, is dan ook voorbarig. Dergelijke aanpak zou immers verwarring creëren daar er geen eindbeslissing in opgenomen is. Tevens stemt de gemeenteraadsbeslissing waartegen de klacht gericht is, vaak niet overeen met de gemeenteraadsbeslissing die later ter goedkeuring wordt voorgelegd door de gemeente. Logischerwijze verloopt de klachtbehandeling dan ook best gelijktijdig met de behandeling van het dossier dat ingediend wordt door de gemeente en de eindbeslissing die daarover genomen wordt.

Wat het dossier Kontich betreft, kan ik de Vlaamse volksvertegenwoordiger meedelen dat mijn administratie op 25 november 2002 een schrijven ontvangen heeft van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden waarbij twee klachten werden doorgestuurd die waren ingediend bij minister Van Grembergen. Van één van deze klachten was een afschrift overgezonden aan toenmalig minister Stevaert. Uit de briefwisseling bleek dat de klachtindieners was geantwoord dat zijn klacht werd doorgestuurd aan Arohm.

Zoals ik eerder al aangaf, kunnen klachten pas zinvol behandeld worden als de gemeente zelf een dossier ter goedkeuring voorlegt. Zoals steeds werd er daarom een dossier geopend, in afwachting van het moment waarop de gemeente een gecoro-samenstelling ter goedkeuring zou voorleggen. Toen er tegen de jaarwisseling nog geen initiatief werd genomen door de gemeente, werd er door mijn administratie telefonisch contact opgenomen om na te gaan of de gecontesteerde gemeenteraadsbeslissing alsnog ter goedkeuring zou worden voorgelegd. Naar verluidt verzekerde de technische dienst toen dat het dossier ingediend zou worden. Dit is tot nu toe evenwel nog niet gebeurd. Er is dan ook zeker geen sprake van dat de termijnen verstreken zouden zijn en de gecoro stilzwijgend zou zijn goedgekeurd. Aangezien de gemeente nog geen dossier ter goedkeuring heeft overgezonden, heeft de goedkeuringstermijn van 30 dagen immers nog geen aanvang genomen. Uit recente contacten blijkt naar verluidt dat het gecoro-dossier opnieuw zou zijn opgenomen in de gemeente Kontich. Zodra het betrokken dossier al dan niet in aangepaste vorm ter goedkeuring wordt overgezonden, laat ik niet na het dossier evenals de desbetreffende klacht in ogenschouw te nemen.

Ik hoop duidelijk te hebben gemaakt dat de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger aangehaalde case hoogst uitzonderlijk is en het gevolg is van een ongelukkige, buiten mijn toedoen tot stand gekomen samenloop van omstandigheden. Het feit dat de klachten werden gericht aan de ministers Van Grembergen en Stevaert en niet aan mij, heeft een correspondentie op gang gebracht waarin ten gronde geen uitspraken werden gedaan. Het feit dat de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen geen advies meer uitbrengt, maakt dat er ook uit die hoek geen inhoudelijke reactie komt. Ten gronde ligt de knoop evenwel bij het gemeentebestuur van Kontich. Zolang deze gemeente geen gecoro-samenstelling voor goedkeuring indient, ben ik in casu niet formeel betrokken, wat noodzakelijkerwijze impliceert dat de klachten zonder voorwerp zijn daar ik in de onmogelijkheid verkeer de concrete draagwijdte ervan te beoordelen.

Ik benadruk ten slotte dat het overgrote deel van de Vlaamse gemeenten over een gecoro beschikt. Op dit moment beschikken immers 282 van de 308 gemeenten over een gecoro of verkregen een vrijstelling. De gemeenten die nog niet in een gecoro voorzien, wachten vermoedelijk op het moment waarop ze de commissie effectief nodig hebben omdat ze een plan voor advies willen voorleggen. Van de 26 gemeenten die nog over geen gecoro beschikken, hebben er 8 in het verleden reeds een ini-

tiatief genomen. Aan deze gemeenten en aan de 18 gemeenten waarvan mij geen gecoro-initiatief bekend is, overweeg ik in de eerstkomende weken een brief te sturen waarin ik aandring op de oprichting van een gecoro.

Volledigheidshalve signaleer ik tevens dat momenteel een ontwerp van decreet ter adviesgeving aan de Raad van State werd overgezonden waarbij onder meer, gelet op het subsidiariteitsprincipe, beoogd wordt dat de goedkeuring van de gecoro rechtstreeks zou geschieden door de bestendige deputatie.